

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo

GRADSKO VIJEĆE

PROGRAM
PODIZANJA SPOMENIKA I UMJETNIČKIH SKULPTURA OD ZNAČAJA ZA GRAD
SARAJEVO KOJIMA JE GRAD SARAJEVO INVESTITOR ZA 2023. GODINU
(Prijedlog)

Predlagač: Gradonačelnica

Obradivač: Služba za urbano planiranje, investicije,
stambene i komunalne poslove

Sarajevo, decembar 2022. godine

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 216 659
Fax: +387 33 205 874
Email: gsgv@sarajevo.ba
Web: gradskovijece.sarajevo.ba

Na osnovu člana 26. stav (1), tačka 2. Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 34/08) i člana 26. stav (4) Odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 49/19, ispravka – 28/20) Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na __. sjednici održanoj dana __. __ 2022. godine, donijelo je

(Prijedlog)

PROGRAM PODIZANJA SPOMENIKA I UMJETNIČKIH SKULPTURA OD ZNAČAJA ZA GRAD SARAJEVO KOJIMA JE GRAD SARAJEVO INVESTITOR ZA 2023. GODINU

Programom rada Gradskog vijeća Grada Sarajeva za 2022. godinu planirano je razmatranje Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor za 2023. godinu, i to u redovnom postupku, tako da se prijedlog akta razmatra u mjesecu decembru.

Odlukom o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo propisano je da se sredstva za podizanje spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor, planiraju na osnovu godišnjeg Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor, a kojeg donosi Gradsko vijeće na prijedlog gradonačelnice.

Program se zasniva na inicijativama koje je Komisija za spomenike Gradskog vijeća utvrdila da su inicijative za podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo, te uputila gradonačelnici na obradu sa ciljem da Grad Sarajevo bude investitor podizanja spomenika.

U programu koji se razmatra predlaže se nastavak aktivnosti na realizaciji prethodno započetih projekata, kao i početak novih.

Podizanje pojedinačnog spomenika je zahtjevna procedura zbog osjetljivosti same tematike, kao i zbog kompleksnosti neophodnih zakonskih procedura, te je opravdano da podizanje jednog spomenika može biti višegodišnji projekat. Ovim programom opisuju se aktivnosti koje je potrebno provesti za svaki pojedinačan spomenik, a koje je moguće planirati.

Gradonačelnica zadržava pravo mogućih izmjena planiranih aktivnosti ukoliko to okolnosti budu tražile, kao i pokretanje aktivnosti po novim inicijativama, a koje nisu planirane ovim programom, bez naknadnih izmjena istog.

Izvještaj o provođenju Odluke o spomencima od značaja za Grad Sarajevo, odnosno izvještaj o realizovanim aktivnostima po usvojenom Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor, razmatra se u tekućoj godini za prošlu godinu, obično u martu mjesecu.

Programske aktivnosti u 2023. godini na podizanju spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo, kojima je Grad Sarajevo investitor, su kako slijedi:

1. Nastavak aktivnosti na podizanju Spomenika civilnim žrtvama grada – Kantona Sarajevo

Spomenik civilnim žrtvama grada – Kantona Sarajevo je inicijativa Unije civilnih žrtava rata Kantona Sarajevo koje je krovno udruženje civilnih žrtava rata, a koje u svom članstvu ima 3925 registriranih članova, odnosno 2094 aktivnih članova, a je važno istaći da je Unija pravni sljednik Saveza civilnih žrtava rata grada Sarajeva koji egzistira od 1974. godine.

Opsada grada Sarajeva bila je najduža u modernoj historiji, a trajala je 1479 dana, ranjeno je preko 50.000 naših sugrađana, 11.541 stanovnik grada Sarajeva je ubijen, od toga je 1601 dijete, a dnevno je grad razaralo 329 granata. Zločin počinjen prema gradu Sarajevu i njegovim stanovnicima je bez presedana u historiji i toliko je velik da je svaki pokušaj njegovog negiranja i minimiziranja sramotan.

Kolateralna šteta agresije su civilne žrtve rata, osobe sa invaliditetom i porodice ubijenih civila koji su ni krivi ni dužni stradali u agresiji na nezavisnu državu Bosnu i Hercegovinu izgubivši živote, dijelove tijela ili svoje najmilije.

Nakon 25 godina civilne žrtve rata grada-Kantona Sarajevo nisu dobile moralnu satisfakciju (nije izgrađeno jedinstveno spomen obilježje) i iz tog razloga Gradonačelnica nastavlja aktivnosti na podizanju ovog spomen obilježja.

Izgradnja spomenika treba da bude simbol sjećanja na sve ubijene i ranjene civile grada – Kantona Sarajevo u periodu agresije i opsade 92.-95.

Provedene i planirane aktivnosti

Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva razmatrala je dostavljenu inicijativu na sjednici održanoj 29.07.2020. godine te je jednoglasno usvojila zaključak kojim se konstatuje da je inicijativa za podizanje Spomenika civilnim žrtvama grada – Kantona Sarajevo inicijativa od značaja za Grad Sarajevo.

S tim u vezi, gradonačelnica je provela niz aktivnosti s ciljem iznalaženja adekvatne lokacije.

Planira se iznalaženje adekvatne lokacije, zatim izbor najbolje idejnog rješenja po raspisanom konkursu, donošenje odluke o podizanju Gradskog vijeća za konkretno spomen-obilježje, pribavljanje glavnog projekta, zakonskih odobrenja za građenje, te konačno i sama realizacija projekta.

Zbog kompleksnosti zakonskih procedura pri pribavljanju odobrenja za građenje, ostavlja se mogućnost višegodišnje realizacije ovog projekta.

Grad Sarajevo će planirati adekvatna novčana sredstva za ove aktivnosti na budžetskoj poziciji „Podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo“.

2. Odluka o podizanju Spomenika ženi Sarajeva

Podizanjem Spomenika ženi Sarajeva bi se na dostojanstven način izrazilo poštovanje doprinosa mnogobrojnih anonimnih žena opstanku i odbrani grada tokom opsade devedesetih godina prošlog vijeka, svih njegovih vrijednosti i života uopće.

Žene Sarajeva, majke, supruge, samostalne, slobodne, zaposlene, bile su heroine u opkoljenom gradu. One su predstavljale stub očuvanja Sarajeva. Podsjećamo, više od 3000 žena, majki u ratu je izgubilo jedno ili dvoje djece, mnogima su ubijeni muževi, mnoge su silovane na Grbavici, u Vogošći, Hadžićima, mnoge su ostale trajni invalidi. Uz svu tu patnju, stravična stradanja i poniženja, žene su ostale dostojanstvene, sa ranama na tijelu i dušama, ali bez mržnje i želje za osvetom.

Podizanje ovog spomenika je prvobitna ideja pokojnog Jovana Divijaka te civilizacijska obaveza Grad Sarajeva prema svojim građankama.

Provedene i planirane aktivnosti

Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva razmatrala je inicijativu te je jednoglasno usvojila zaključak kojim se konstatuje da je inicijativa za podizanje Spomenika ženi Sarajeva inicijativa od značaja za Grad Sarajevo.

Planira se iznalaženje adekvatne lokacije, zatim izbor najbolje idejnog rješenja po raspisanom konkursu, donošenje odluke o podizanju Gradskog vijeća za konkretno spomen obilježje, pribavljanje glavnog projekta, zakonskih odobrenja za građenje, te konačno i sama realizacija projekta.

Zbog kompleksnosti zakonskih procedura pri pribavljanju odobrenja za građenje, ostavlja se mogućnost višegodišnje realizacije ovog projekta.

Zbog kompleksnosti zakonskih procedura pri pribavljanju odobrenja za građenje, očekuje se da će se tokom 2023. godine aktivnosti voditi na pribavljanju saglasnosti i ispunjavanju zakonskih uslova za podizanje spomenika na odabranoj lokaciji. Ukoliko bi se ranije ostvarile pretpostavke za same građevinske radove, Grad Sarajevo bi proveo neophodne aktivnosti i na samom podizanju spomenika.

Grad Sarajevo će planirati adekvatna novčana sredstva za ove aktivnosti na budžetskoj poziciji „Podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo“.

3. Odluka o podizanju spomen ploče Aidi Buturović

Aida Buturović je rođena 1959. godine u Sarajevu. Rat u Bosni i Hercegovini je dočekala radeći kao bibliotekarka zadužena za međunarodnu razmjenu u Nacionalnoj biblioteci u Sarajevu, a simultano je radila i na doktorskoj disertaciji na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, odsjek za Opću književnost i filozofiju.

U noći sa 25. na 26. august 1992. godine, Vijećnica je zapaljena. Procjenjuje se da je u požaru izgorjelo oko 90% knjižnog fonda i dokumenata koji svjedoče o historiji Bosne i Hercegovine. Zajedno sa kolegama i građanima, Aida je provela noć pokušavajući spasiti neke od rijetkih primjeraka rukopisa iz knjižnog fonda. Aida je na putu kući poginula od gelera granate.

Obzirom da se radi procedura postavljanja spomen-ploče koja ne zahtjeva kompleksne aktivnosti na pribavljanju većeg broja dozvola, planira se realizacija ovog projekta u 2023. godini.

4. **Spomen-ploča pripadnicima Ministarstva unutrašnjih poslova i Vojne policije Armije Bosne i Hercegovine**
Grad Sarajevo će podići spomen-ploču u Velikom parku pripadnicima Vojne policije i Ministarstva unutrašnjih poslova Bosne i Hercegovine koji su poginuli na zaštiti imovine, života građana Sarajeva i ustavnog poretka Bosne i Hercegovine.
5. **Pokretanje aktivnosti na podizanju spomenika proslavljenom sarajevskom pjevaču, kantautoru i šansonijeru Kemalu Montenu.**
Grad Sarajevo će pokrenuti aktivnosti na podizanju navedenog spomenika, uzimajući u obzir dostupne lokacije i prostorne mogućnosti, kao i dostupna sredstva u Budžetu za 2023. godinu, kako bi se na najadekvatniji način sačuvalo sjećanje na navedenu ličnost.
6. **Pokretanje aktivnosti na podizanju spomenika proslavljenom sarajevskom piscu, novinaru i kolumnisti Dariju Džamonji.**
Grad Sarajevo će pokrenuti aktivnosti na podizanju navedenog spomenika, uzimajući u obzir dostupne lokacije i prostorne mogućnosti, kao i dostupna sredstva u Budžetu za 2023. godinu, kako bi se na najadekvatniji način sačuvalo sjećanje na navedenu ličnost.
7. **Pokretanje aktivnosti na podizanju spomenika proslavljenom sarajevskom muzičaru, kompozitoru, piscu i producentu Ismetu „Nuni“ Arnautaliću.**
Grad Sarajevo će pokrenuti aktivnosti na podizanju navedenog spomenika, uzimajući u obzir dostupne lokacije i prostorne mogućnosti, kao i dostupna sredstva u Budžetu za 2023. godinu, kako bi se na najadekvatniji način sačuvalo sjećanje na navedenu ličnost.
8. **Pokretanje aktivnosti na podizanja spomenika ili spomen-ploče sarajevskom srednjoškolcu, žrtvi vršnjačkog nasilja Denisu Mrnjavcu.**
Grad Sarajevo će pokrenuti aktivnosti na podizanju navedenog spomenika, uzimajući u obzir dostupne lokacije i prostorne mogućnosti, kao i dostupna sredstva u Budžetu za 2023. godinu, kako bi se na najadekvatniji način sačuvalo sjećanje na navedenu ličnost i nemili događaj.

PREDSJEDAVAJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Jasmin Ademović

Broj: _____/22
Sarajevo, __. __. 2022. godine

IZVJEŠTAJ
O PROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI NA NACRT PROGRAMA PODIZANJA
SPOMENIKA I UMJETNIČKIH SKULPTURA OD ZNAČAJA ZA GRAD
SARAJEVO KOJIMA JE GRAD SARAJEVO INVESTITOR ZA 2023. GODINU

U skladu sa Zaključkom Gradskog vijeća Grada Sarajeva, broj: 01-GV-02-1615/22 od 26.10.2022. godine, provedena je javna rasprava na Nacrt Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor za 2023. godinu.

Pozivi za učešće u javnoj raspravi su, u skladu sa navedenim Zaključkom, upućeni sljedećim subjektima:

- klubovima vijećnika u Gradskom vijeću Grada Sarajeva
- linkom na web stranici Grada Sarajeva svim zainteresovanim
- primjedbe, prijedlozi i sugestije iznesene na sjednici Gradskog vijeća, kao i zaključci Komisije za spomenike smatraju se prilogom javne rasprave

Javna rasprava je trajala 10 dana, odnosno do 10.11.2022. godine.

U javnoj raspravi učešće su uzeli sljedeći subjekti:

1. Zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća Grada Sarajeva Dragan Stevanović
2. Gradski vijećnik Toni Vukadin ispred kluba Naroda i pravde
3. Gradski vijećnik Nihad Uk
4. Nadležna služba Grada Sarajeva

1. Zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća Grada Sarajeva Dragan Stevanović:

U diskusiji na sjednici Gradskog vijeća uvaženi vijećnik je rekao: „Predlažem da Grad Sarajevo podigne spomen-ploču pripadnicima Ministarstva unutrašnjih poslova i Vojne policije Armije Bosne i Hercegovine čiji datum pogibije upravo danas obilježavamo i vratio sam se evo sa polaganja cvijeća u Velikom parku. Mislim da bi bilo dobro da i u Nacrtu, a kroz javnu raspravu ćemo to potvrditi pod tačkom 4. stoji i tačka – Podizanje odgovarajuće spomen-ploče u Velikom parku pripadnicima Vojne policije i Ministarstva unutrašnjih poslova Bosne i Hercegovine koji su poginuli na zaštiti imovine, života građana Sarajeva i ustavnog poretka Bosne i Hercegovine.“

STAV PREDLAGAČA

Cijeneći izneseno smatramo sljedeće:

Grad Sarajevo, odnosno gradonačelnica prihvata izneseni prijedlogu, te će se procedura za traženu spomen-ploču pokrenuti još u decembru 2022. godine, a samo postavljanje se očekuje u januaru 2023. godine.

2. Gradski vijećnik Toni Vukadin ispred kluba Naroda i pravde:

U diskusiji na sjednici Gradskog vijeća uvaženi vijećnik je rekao: „Hvala predsjedavajući. Zamolio bi da diskusija bude doprinos javnoj raspravi i prijedlog ide ispred Kluba vijećnika Naroda i pravde. Naime, već nekoliko godina se ta tema tako da kažem provlači kroz ovu tačku Gradskog vijeća, ranije na prijedlog kolega iz Naše stranke, a to je da pokušamo u 2023. godini podignuti spomenik našem piscu Dariju Džamonji, po meni iskreno naj, možda i najvećem sarajevskom piscu, gdje iz gotovo svake riječi, gotovo svakog njegovog djela isijava Sarajevo tako da kažem. Hvala.“

3. Gradski vijećnik Nihad Uk

U diskusiji na sjednici Gradskog vijeća uvaženi vijećnik je rekao: „Hvala predsjedavajući. Kolega Vukadin me je ovaj preduhitrio. Dakle, već od prošlog mandata Gradskog vijeća zagovaram i usvojena je inicijativa na ovom Gradskom vijeću i bila je sastavni dio Programa podizanja čak i u Budžetu jedne godine recimo '18. ili 2017. bila su osigurana sredstva za podizanje spomenika Dariji Džamonji i Kemalu Montenu preko puta parka Fisa. I to se nije desilo. Prošli put kada je gradonačelnica predložila ovu odluku isto što sam diskutovao i bilo je obećanje da će to biti uvršteno za ovu godinu. Tako da evo ja molim gradonačelnicu da uvrsti pod brojem 5. ako smo već usaglasili da je inicijativa gospodina Stevanovića broj 4., spomenik da bude broj 5. i da iskreno se nadamo već u narednoj godini imamo sve ove spomenike koji su pobrojani u ovoj današnjoj Odluci, unatoč administrativnim problemima koji su bili i prošle godine za pomenute spomenike, kao što je kralj Tvrtko. Vjerovatno će to biti i u narednoj godini, ali da pokušamo da barem obezbijedimo i finansijska sredstva i da se nađemo u Programu, a onda da tražimo sve administrativne saglasnosti općine, Kantona, države i tko je već sve nadležan za ovo. Hvala.“

4. Klub vijećnika/ca Naše stranke u Gradskom vijeću Grada Sarajeva

Poštovani,

Na osnovu Zaključka gradonačelnice Grada Sarajeva broj: 01/19-04-6360/22 od 16.09.2022. godine, u toku javne rasprave za gore navedeni akt dostavljamo sljedeće prijedloge:

PRIJEDLOG 1.

Uvrštavanje podizanja spomenika proslavljenom sarajevskom pjevaču, kantautoru i šansonjeru Kemalu Montenu.

PRIJEDLOG 2.

Uvrštavanje podizanja spomenika proslavljenom sarajevskom piscu, novinaru i kolumnisti Dariju Džamonji.

PRIJEDLOG 3.

Uvrštavanje podizanja spomenika proslavljenom sarajevskom muzičaru, kompozitoru, piscu i producentu Ismetu „Nuni“ Arnautaliću.

PRIJEDLOG 4.

Uvrštavanje podizanja spomenika ili spomen-ploče sarajevskom srednjoškolcu, žrtvi vršnjačkog nasilja Denisu Mrnjavcu,

Klub vijećnika/ca NS:
Predsjednik kluba, Adi Škaljić

STAV PREDLAGAČA na tačke 2., 3. i 4.:
Cijeneći izneseno, usvajaju se svi navedeni prijedlozi

Služba za urbano planiranje, investicije, stambene i komunalne poslove Grada Sarajeva

Na sjednici održanoj 30.11.2022. godine, Gradsko vijeće usvojilo je Odluku o podizanju spomen-ploče Marku Didoiju – Markanu, ista je već postavljana na planiranu lokaciju, te se projekat smatra završenim i nije potrebno da se planira za 2023. godinu kako je predloženo u Nacrtu Programa.